

Iga majaomanik saab katuse eluiga oluliselt pikendada

ANNA-LIISA METS
kodustilise
vastutav toimetaja

Ükski katus, olgu see paigaldatud kui tahes professionaalselt, ei pea kaua vastu, kui seda hiljem korralikult ei hooldata. Regulaarne ja oskuslik hooldus pikendab katuse eluiga kümneid aastaid, tänu sellele tasub sellesse suhtuda täie tõsidusega: katusevahetus pole ju odav lõbu. Et katuse korrasolekus kindel olla, tuleb see üle vaadata kaks korda aastas – kevadel ja sügisel.

«Katusele mõjuvad talvel ühed ja suvel teised tegurid. Peale külma ja sooja on olulised ka päike, tuul, sademed ja inimtegevus,» räägib Evari Ehituse esindaja Rein Kala.

«Talvel on külm, materjal tõmbub külmaga kokku ehk kahaneb. Suvel on soe, materjal suureneb ehk paisub. Temperatuuri muutumisega materjal liigub, annab järele, võib puruneda ja katus ei pruugi täita enam oma ülesannet,» märgib ta.

Sellepärast ongi Kala sõnul parim aeg katuse tervise kontrollimiseks ja hooldustööde tegemiseks kevad ja sügis. Esimene sobib talvel tekkinud probleemide kõrvaldamiseks, teine talvisteks ettevalmistusteks.

Kevadhooldus sobib talvel tekkinud probleemide kõrvaldamiseks, sügisene aga talvisteks ettevalmistusteks.

Katusehoolduse meelespea

- **Kontrolli katuseharja.** Hari on katuse kõige kaitsetum osa. Kontrolli, et kõik kivid ja isolatsioon oleks korralikult paigas. Kui mõni katusekivi on paigast nihkunud või kahjustada saanud, vaata üle ka aluskate ja tihendid.
- **Otsi lahtisi osi.** Terve katuse ulatuses tuleb veenduda, et kõik oleks omal kohal: lahtised kivid või muu katuse kattematerjali jupid on väga suur probleem, mis ei tohiks mingil juhul märkamata jääda.
- **Kontrolli katuse ääri.** Tugevad tuuled või jää katusel võivad katuse ääri (ja ka harja) kahjustada. Veendu, et kõik ääre- ja harjakivid oleks katusel korralikult kinnitatud ning istuksid korrektselt omal kohal. Ääreivid kinnitatakse kruvidega, harjakivid spetsiaalse harjakiviklambri ja kruviga.
- **Kontrolli ventilatsiooni, nurki, neelusid, renne.** Puhasta vihmaveerennid sodist ja kontrolli, et praht poleks pääsenud katusekivide või tihendite alla. Puhastamata rennides jäätuv sodi hakkab talvel katuse kattematerjali lõhkuma ning võib tekitada väga suuri konstruktsioonikahjustusi.
- **Puhasta ja eemalda praht.** Kanna hoolt oma maja katuse eest. Vaata ka, kas katust ümbritsevad puud oleks tarvis pügada. Puuoksad katusel ja kivide vahel on üks enam levinud katuse kahjustuste põhjustajaid. Kindlasti tuleb eemaldada puulehed, lindude väljaheidet ja kasvama hakanud rohelus.
- **Kontrolli ohutustarvikuid.** Redelid ja käigusillad ning kõik muud elemendid peavad olema kahjustamata ja sada protsenti kindlad. Isegi kõige väiksema kahtluse puhul tasub ühendust võtta katusepaigaldajaga, kes saaks anda asja- le professionaalse hinnangu.

ALLIKAS: REIN KALA, MARTIN PAUN

Sügisel tuleb kindlasti katuse eemaldada ka sinna langenud lehed.

«Eriti hoolikalt peaks lehtedest puhastama vihmaveerennid, sest ummistuse korral ei saa vesi ära voolata ja hakkab katusekonstruktsioone (nt sarikaotsi) märjaks tegema, mis võib tekitada niiskuskahjustuse,» selgitab katusefirma Monier tehniline konsultant Martin Paun. «Samuti kogunevad lehed sageli katuseneeludesse (katuse ühenduskohtadesse) või läbiviikude juurde (kohtadesse, kus katusest on midagi läbi toodud). Sinna on hiljem lumi kerge kogunema ning mitu korda sulades ja uuesti külmudes võib see katusematerjali kahjustama hakata.»

Kala lisab, et korraliste hoolduste vahel tuleb katus kindlasti üle kontrollida ka siis, kui seal on tehtud minigeid suuremaid töid või on olnud väga äärmuslikke ilmaolusid, näiteks tugevaid tormituuli või nii tugevat lumesadu, et seda on tulnud katusest rookida. Väga tähtis on tema sõnul meeles pidada, et otsese vajadusega katusele ei minda – nii on katuse eluiga pikem.

Kõigi vajalike töödega saab Pauna sõnul iga majaomanik ise suurepäraselt hakkama, aga iga viie aasta järel võiks siiski lasta ka asjatundjal katusele pilgu peale visata. «Tema hindab peale väljanägemise ka materjalide seisukorda – näiteks kas korstna läbiviigud on piisavalt tihendatud või on UV-kiirgus mõnd katuseos tõsiselt kahjustanud,» selgitab katusefirma Monier tehniline konsultant.

Hoolduse ja paranduseg lähed asi keeruliseks siis, kui inimese turvalisus ei ole tagatud. «Idealis peaks juba enne katuse ehitamist läbi mõtlemata, kuidas tagada turvaline ligipääs katusele. Näiteks kahekorruselise viilkatuseg eramaja katusele pääsemiseks võiks katusele olla paigaldatud katusealuuk, sest majapidamises ei pruugi olla sobivat pila redelit,» sõnab Paun.

Katuseharjal liigutaks edasi kaksiratsi. Korstna ja selle ümbruse hoolduseks peab sinna olema paigaldatud spetsiaalne käigusild ehk teenidusplatvorm, millele on tagatud ohutu juurdepääs kas katusealugi või katuseastme kaudu. Ligipääsemiseks teevad teie katuseosadele, näiteks neelude puhastamiseks, kasutatakse spetsiaalseid turvakonkse, mille külge ennast varakmetega kinnitatakse.

«Kui aga juhtub, et katuse turvavarustust pole, siis on alternatiiviks tõstuk,» ütleb Paun. Katuse puhastamine on tavaliselt nüüdisaegsetele puhastusvahenditele muutunud väga lihtsaks: ehituspooldes leiad biolagunevaid ja looduse ohutuid puhastusvahendeid, mida saab aiapritsiga katusele pihustada. Mõni neist tuleb hiljem ka maha pesta, teise jäetaksegi katusele, kuni vihm kõik maha peseb.

Kui ülevaatus käigus selgub, et katus vajab parandamist, siis selle töö soovitab Kala usaldada oma ala spetsialistidele.